

Kommunens planteliv

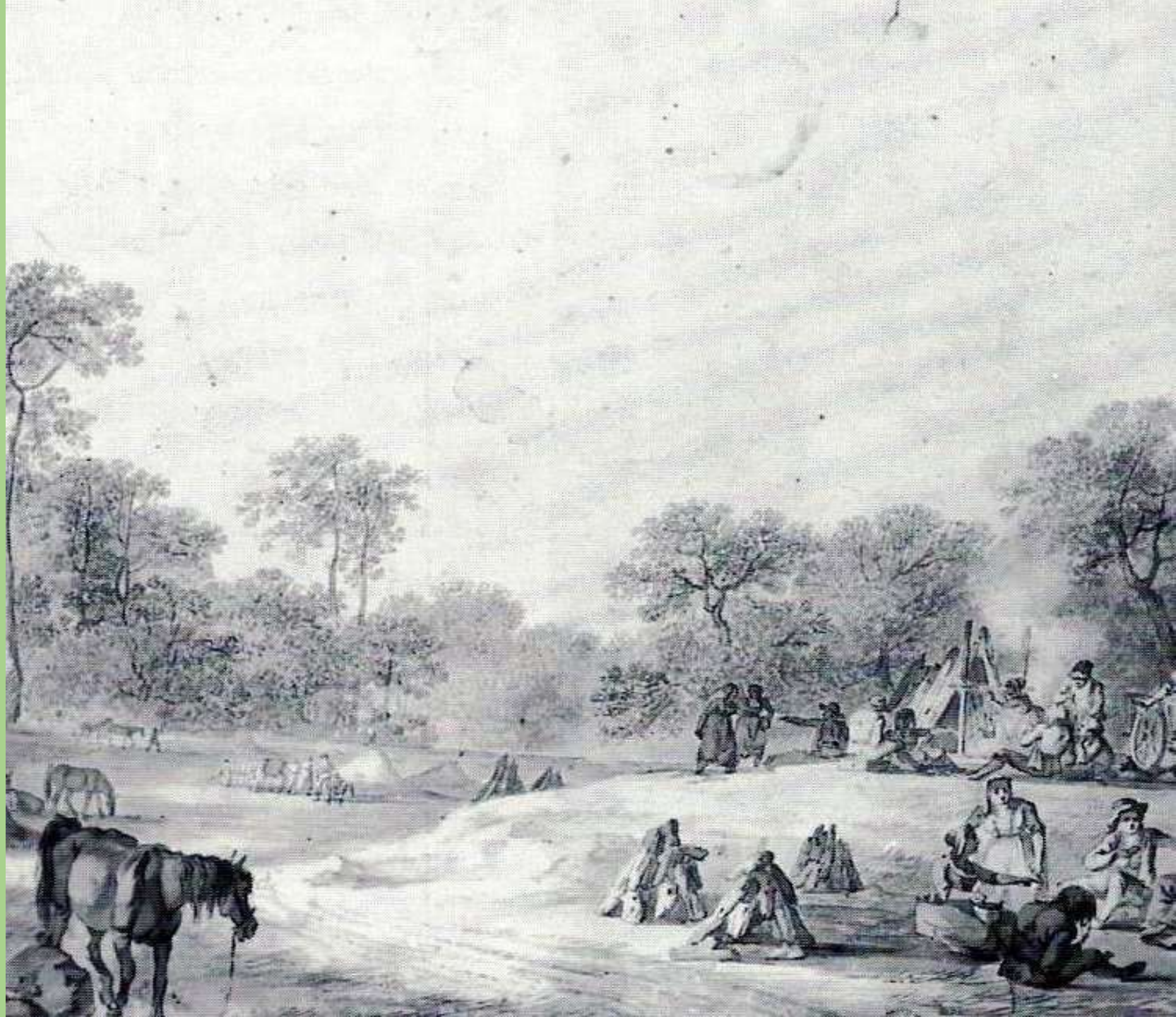
Kulturlandskab og biodiversitet

- **Flemming Nielsen**
 - Forstkandidat
 - Formand Nordisk Kulturlandskabsforbund
- Næstformand Danmarks Kulturarvs Forening
 - Husmand og jæger
 - fn-nova@hotmail.com

-
- Status for kulturlandskabet
 - Hegn
 - Sten- og jorddiger
 - Gamle træer
 - Gravhøje
 - Vandhuller
 - Gadekær
 - Kirkegårde
 - Forslag til indsatsområder

Markskove ultimo 1700-årene

- Fælleskabstiden
- Overskoven højstammede ege- og bøgetræer, var herremandens og kronens
- Underskoven det lave krat, der omkranser engen, er til rådighed for bønderne
- Der var helt sikker en stor biodiversitet?

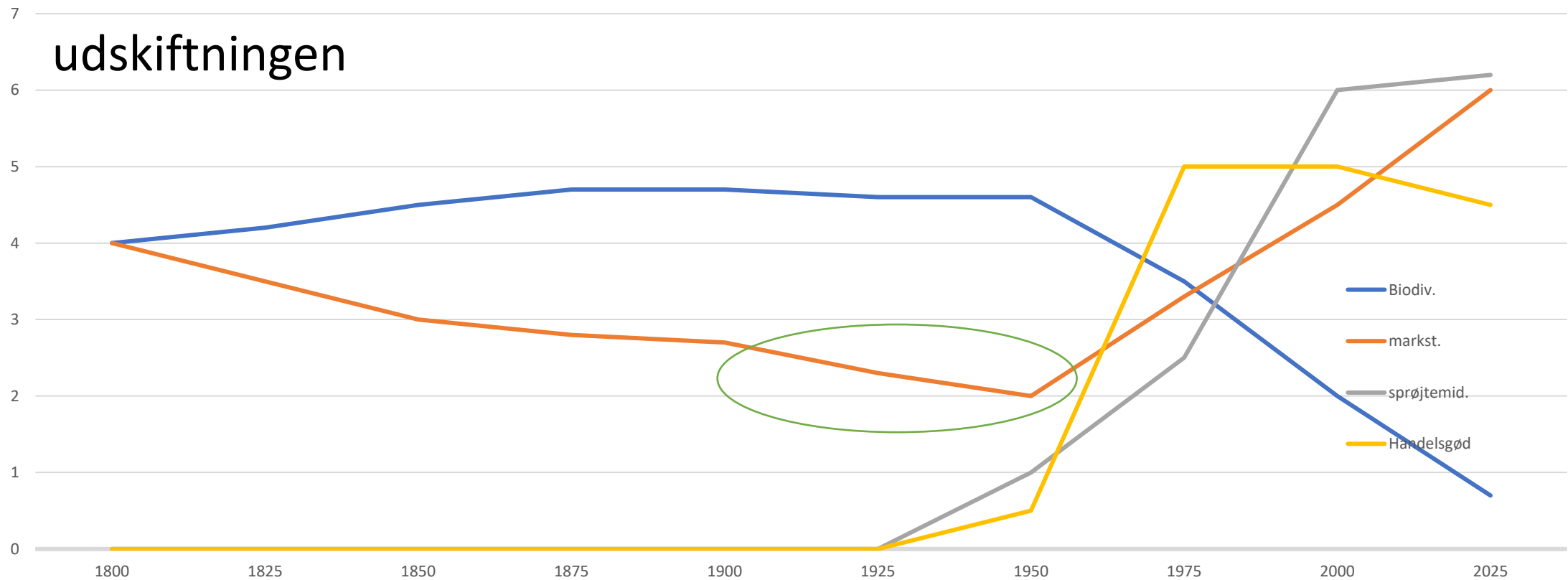

Før udskiftningen og skovloven i 1805

Biodiversitet / markstørrelse / kemi

Biodiversitet/markstørrelse/kemi

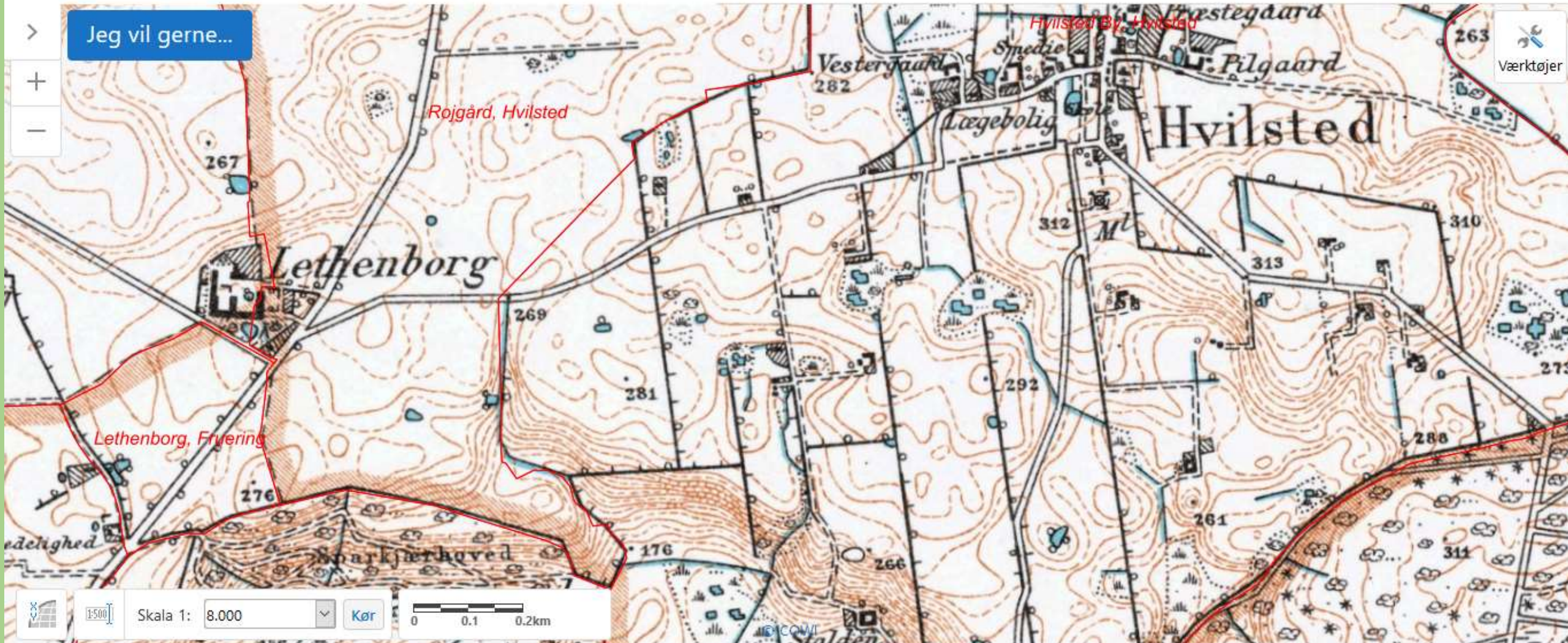

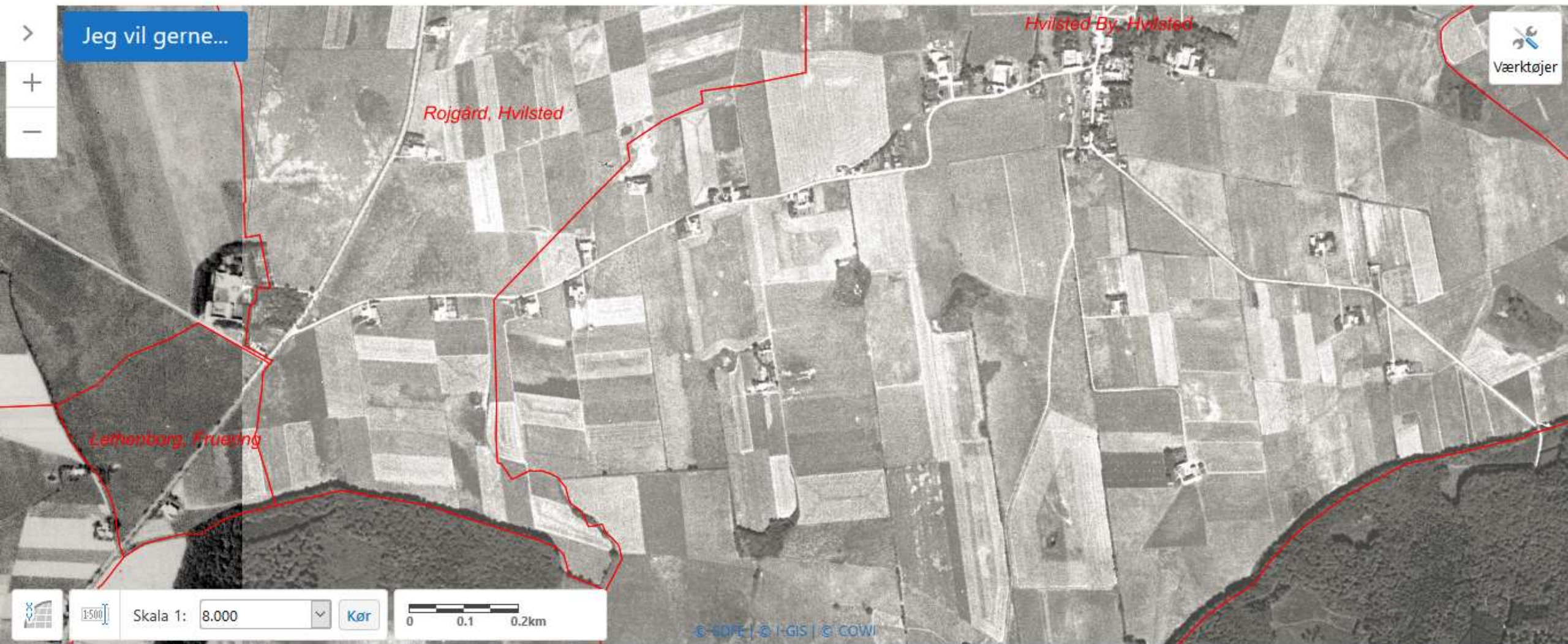
Kilder : 40 års arbejde i jordbruget og litteratur i perioden.

Definitioner

- **Kulturlandskab**, landskabet, således som det fremstår påvirket af menneskers virksomhed.
- *Naturlandskabet* er det helt uberørte landskab, som kun er påvirket af naturkræfterne. I den forståelse - er naturlandskab meget sjældent, og man kan diskutere, om det overhovedet findes.
- **Biodiversitet** er betegnelsen for biologisk diversitet. Man kan sige, at det betyder "variationen i den levende natur" eller "helheden af gener, arter og økosystemer". Den mest kendte form for **biodiversitet** er artsdiversitet eller artsrigdom, altså mangfoldigheden af dyre- og plantearter på et givent område.

Case med landskabsudvikling

Luftfoto 1954

Danmarks Miljøportal
Data om miljøet i Danmark

Nyheder Ansvarsfraskrivelse Servicestatus Driftsstatus Vejledninger Privatlivspolitik

Søg...

Teknologisk udvikling / nye sorter

- Fra 600.000 heste til 100.000 i løbet af 15 år - svarende til et græsningsareal på størrelse med Fyn
- Omkring 1980 tillades dyrkning af Vinterbyg.
- Det medførte et større forbrug af fungicider
- Færre stubmarker i vinterhalvåret.

Invasive arterer

- Bjørneklo
- Italiensk gyvel
- Japansk pileurt
- Rosa rugosa
- Glansbladet hæg
- Bjergfyr
- Sitka
- Mårhund
- Etc.

1996

SDFE kortviser

[Læs mere om Styrelsen](#)

Spørgsmål kan rettes til Support Teamet: tlf. 7876 8792 eller via email til support@sdf.dk

Vis skråfotos

Fra små til
store maskiner!

- Den to-furede kunne vanskelig pløje tæt vejkanter og skel.
- Fire-furede og opefter kan pløje så tæt som ønsket.

Danmarks Miljøportal

Data om miljøet i Danmark

[Nyheder](#) [Ansvarsfraskrivelse](#) [Servicestatus](#) [Driftsstatus](#) [Vejledninger](#) [Privatlivspolitik](#)

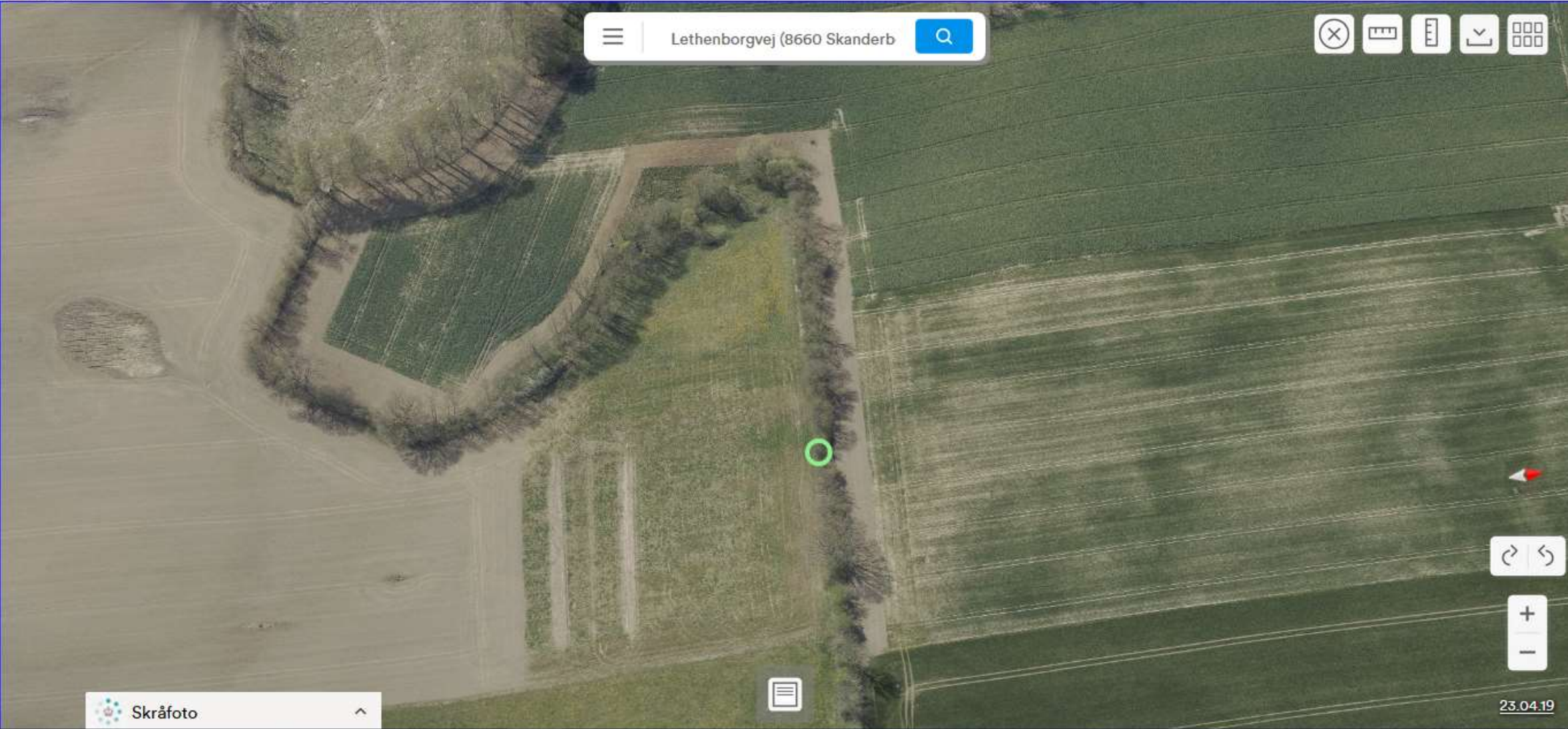
Jeg vil gerne...

Værktøjer

1:500 Skala 1: 8.000 Kør

0 0.1 0.2km

© IGN | © COWI

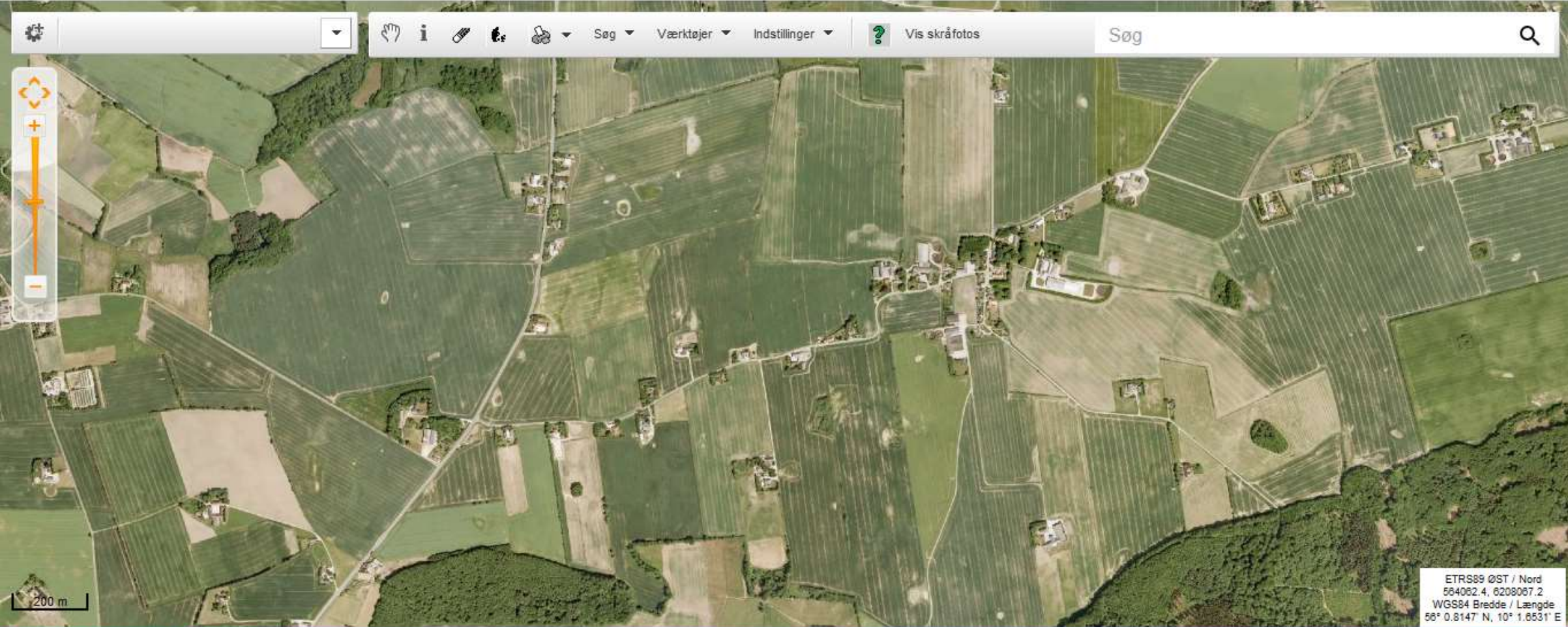

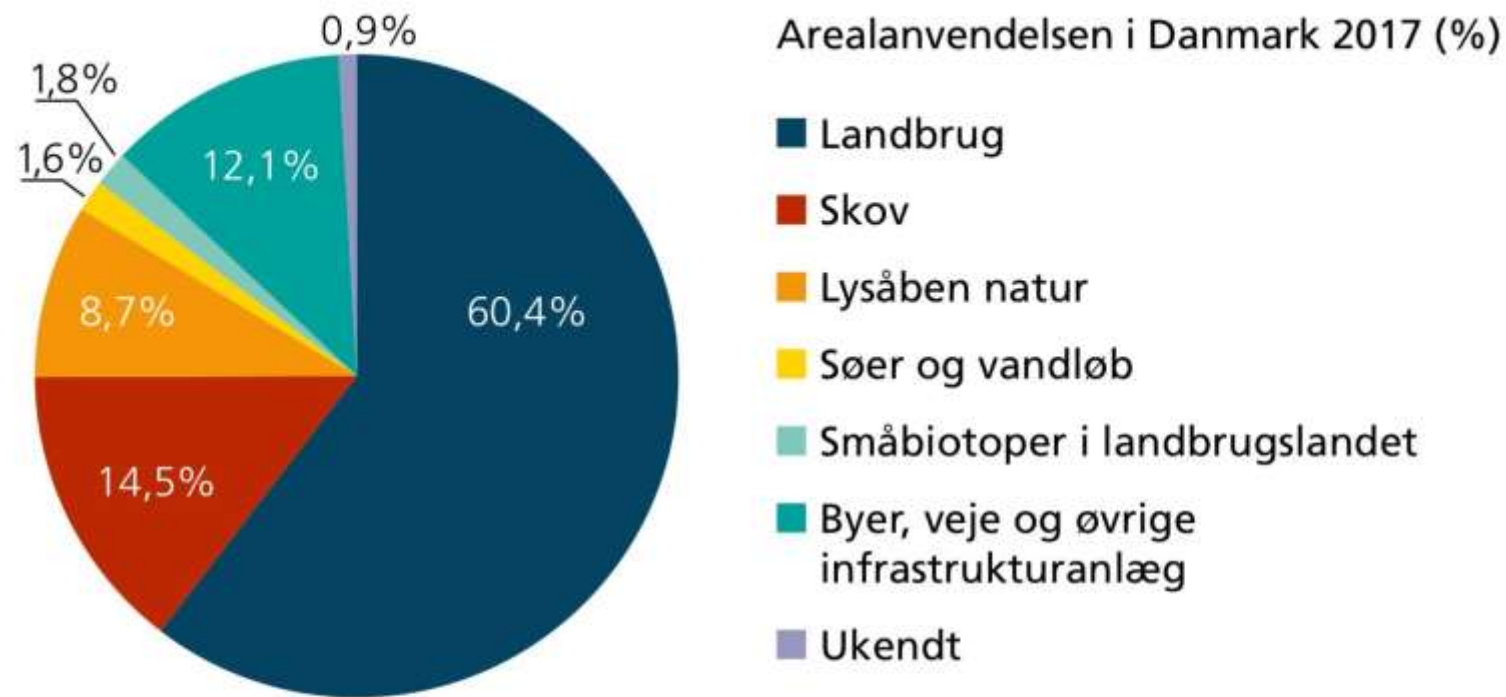
2008

SDFE kortviser

[Læs mere om Styrelsen](#)

Spørgsmål kan rettes til Support Teamet: tlf. 7876 8792 eller via email til support@sdfc.dk

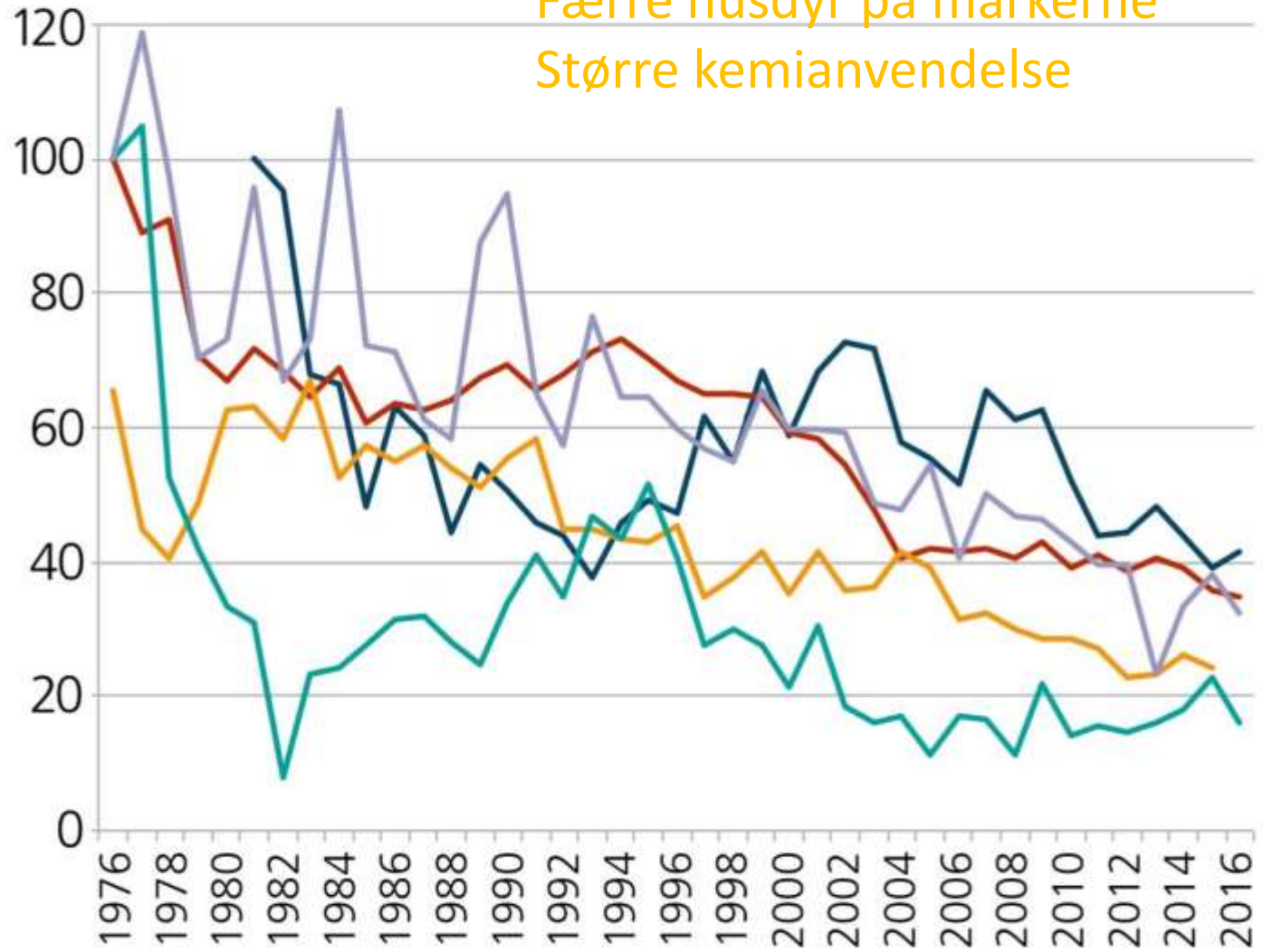

Opgørelsen bygger på forskellige kilder, hvor der er brugt forskellige opgørelsesmetoder med varierende usikkerheder. Derfor er 0,9 % af landarealets anvendelse angivet som 'ukendt'.

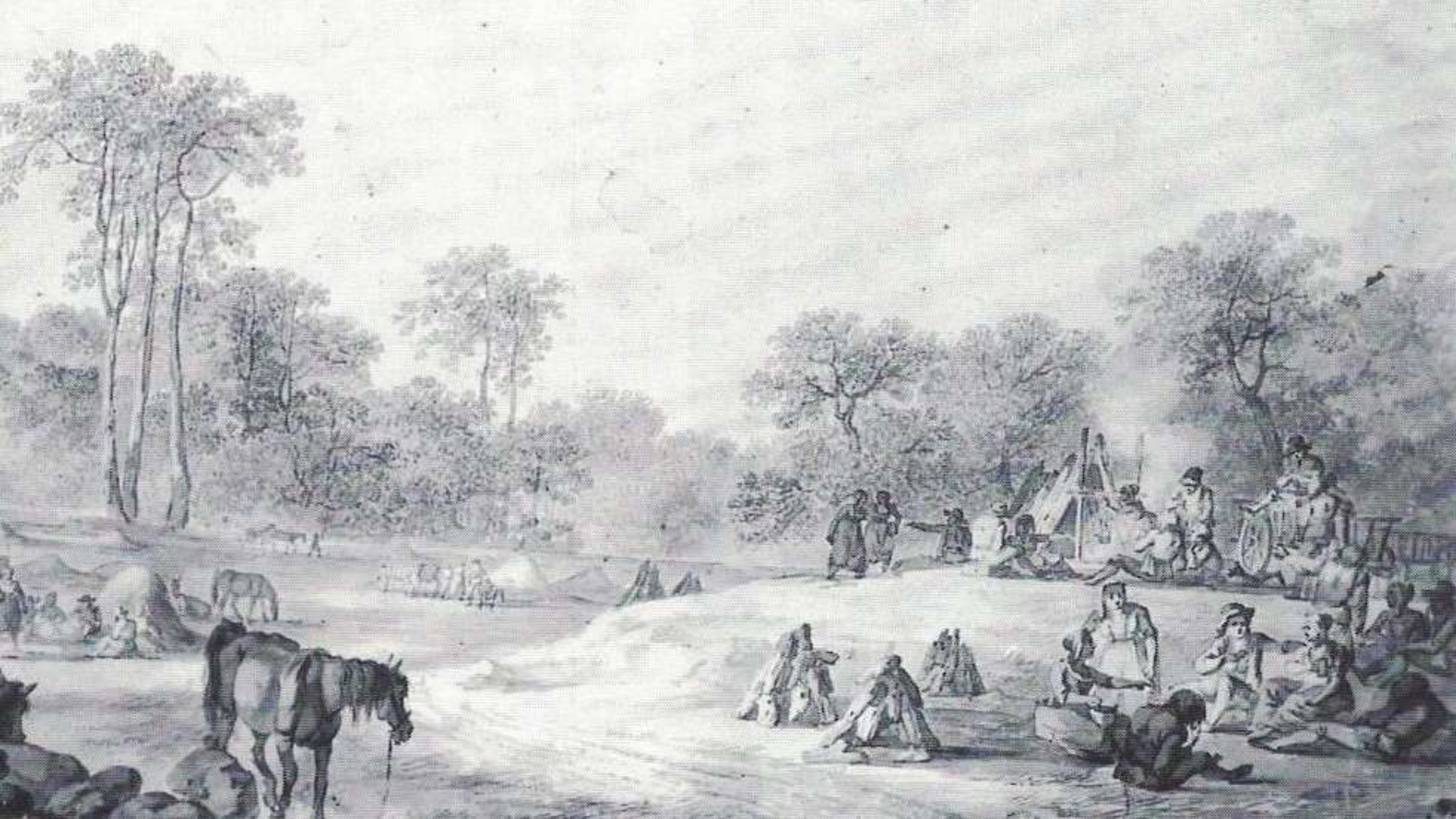
Referencer: Levin & Normander (2008), Nielsen et al. (2017), Nord-Larsen et al. (2016), Nygaard (2016), Levin (2016) og Miljøstyrelsen (2017), Danmarks Statistik - Statistikbanken (2017)

Større marker
Færre husdyr på markerne
Større kemianvendelse

Bestandudvikling for de vigtigste ynglefugle på landbrugsarealet 1976-2016 (startår for registrering = indeks 100)

- Bomlærke
- Sanglærke
- Vibe
- Agerhøne
- Stær

Hegn

- Risgærde omkring de dyrkede agre før udskiftningen (gærdsel)
- 1600 tallet plantes poppel og pil til flettet gærde
- 1700 tallet sættes stengærde omkring godsernes arealer
- 1800 årene sættes "udskiftningsgærde" af sten og andre materiale afhængigt af egnens tilgængelige materialer, fx jorddiger af omvendte græstørv og lyngtørv. Her blev der ofte plantet træer og buske, så dyrene ikke kunne komme igennem.(=kaldt levende hegn)
- 1805 – skovloven, påbyder at indhegne skovne – "skovdiger"
- Levende hegn jo ældre det er jo flere arter af træer , buske og urter kommer der.

Fredskovsdige

Fra 1880 – 1980 forsvandt omkring 70% af diger i det åben land. Nu ca. 30 – 35.000 km
Blev generelt beskyttet i 1992 –
Den sidst reviderede udgave af 4cm kortene
(Danmark 1:25.000) forud for den 1. juli 1992

Eksempel på påbud
om etablering af
fjernet jorddige

Asketræ på
ejerlavsdige

- Har været beskyttede siden 1992
- Levested for flora og fauna
- Erstatningsbiotop I det åbne land
- spredningskoridor
- Refugier for flora og fauna

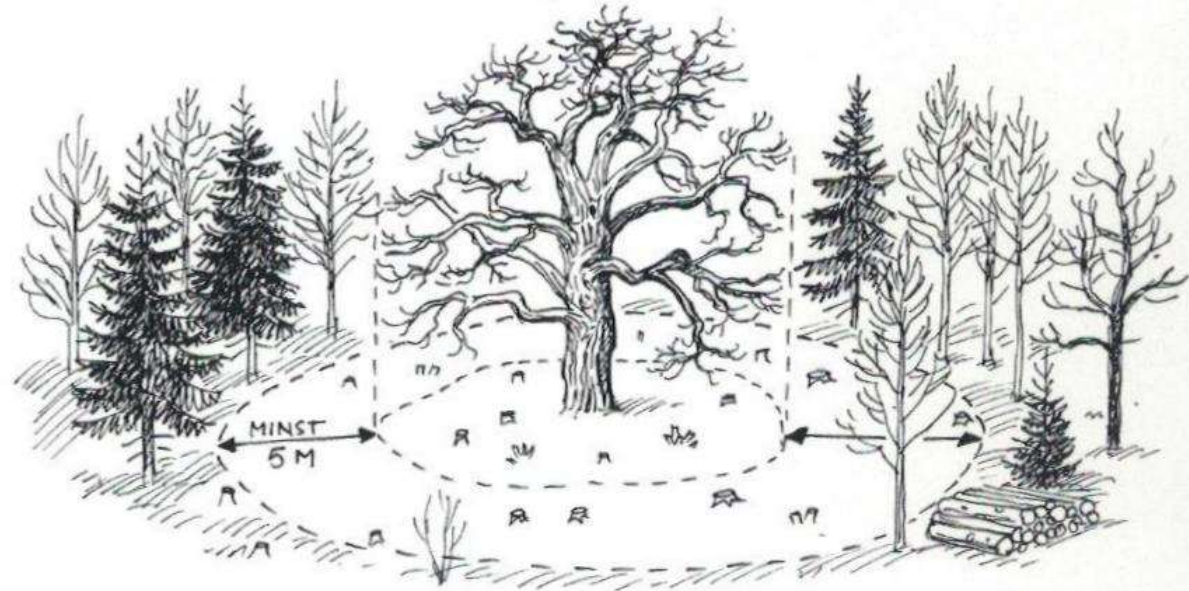
Gamle træer

- En en sjældenhed i skovene!
- Her Hjorteegen/Kongeegen/Fredrik VI's eg ved Odder – 2,5 m I diam 20 m høj
- NB: I Norge er ege over 60 cm diam fredet og udvalgte kulturlandskaber
- Sverige et program for beskyttelsesværdige træer i kulturlandskabet
- DK vi har livstræer/ 5 pr. Ha NS arealer = 500.000 og enkelte fredninger fx. Alléer

Pleje af gamle træer

Det räcker inte att avverka de träd som tränger in i kronan på gamla ekar. Det bör vara minst fem meter mellan ekkronan och kringstående trädskronor. Erfarenheten visar att man nästan alltid tar bort för lite vid friställning av ekar. Även höga hasselbuskar kan ta död på ekjättar och bör huggas bort om de står för nära. Givetvis är det bäst om man återupptar den tidigare hävden med slätter eller bete.

kant
høvl

Dilemma "farlige træer"

- Bilag IV-arter - beskyttede arter efter EU's naturbeskyttelsesdirektiver

Sådan!

Bronzealder høj (1700 – 500 f.kr.)

Ej forsøgt opdyrket

Vegetationsdækket har i princippet bestået siden bronzealderen

Liger højt

= minus gødskning og sprøjtning

Levested
Ø- i kulturlandskabet
Refugie for flora og fauna

Ved nedlæggelsen af amterne i 2007
ophørte plejen på mange FM
da kommunerne overtog opgaven.

Gadekær er oprindeligt betegnelse for et kær* (et naturligt eller gravet vandhul) i landsbyens fælles gadejord.

Mange muligheder
for en fremme
biodiversitet

Grusgrav med
biblomst

RKEN

CITYKIRKEN

ANTTIKUN STÄNENST
SÄMÅR I SEPTEMBER KLUBB
KÄLLAN VÄNDEPUNKT JÄRVIÄN ALUEKESKUS KÄLLANPÄÄ

NATURGUDTJENESTE

SUNDAG 8. SEPTEMBER

KLOKKE 10.00

Mange muligheder for øget biodiversitet omkring kirkerne

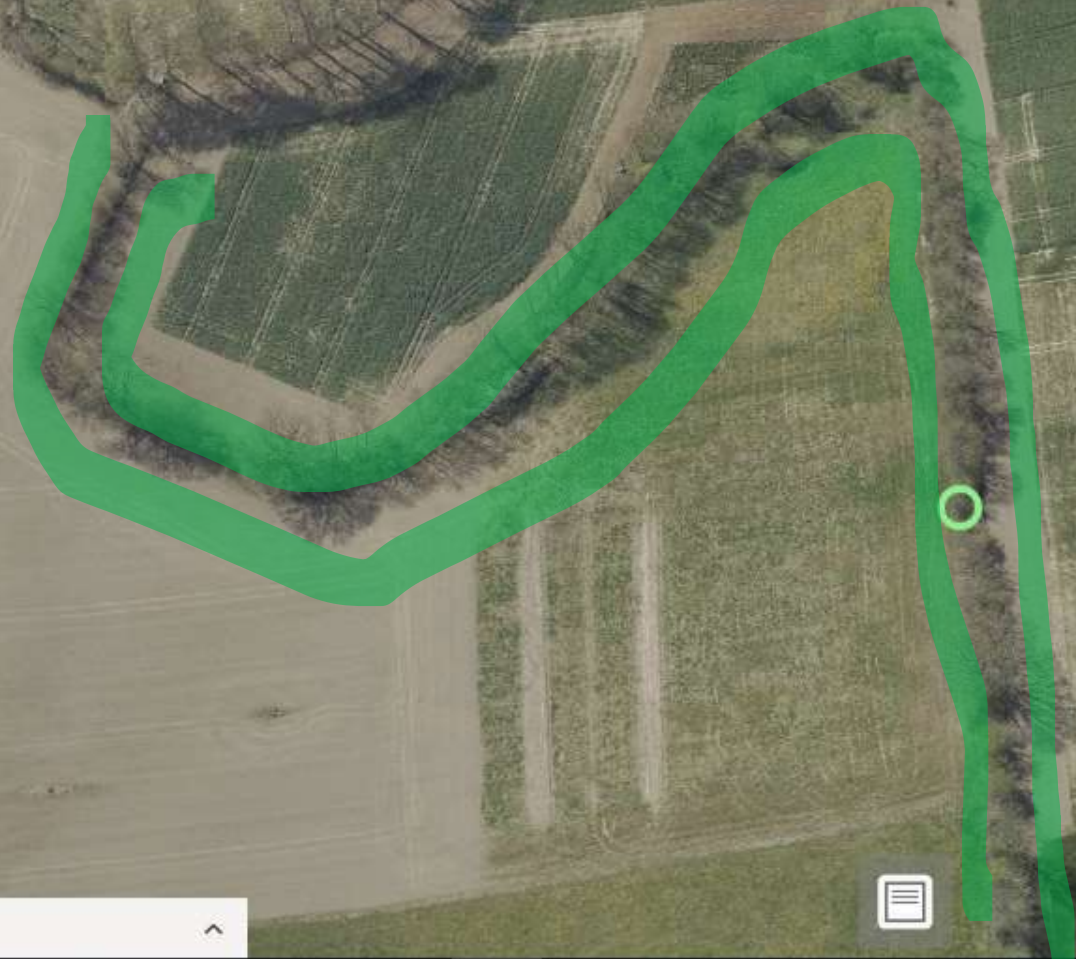

Lavt hængende frugter

Rundhøj 3950- 500 f. kr.

Ønsker til fremtiden

33.000 km
33.000.000 m
6 meter på hver side
33.000.000 m x 12
Plus hegnets bredde
= 39.600 ha

A winter landscape featuring a snow-covered field in the foreground with many small birds scattered across it. In the middle ground, there are several bare trees and bushes. The background is hazy and misty, suggesting a distant forest or hills. The sky is overcast and grey.

Tak for opmærksomheden

Slut

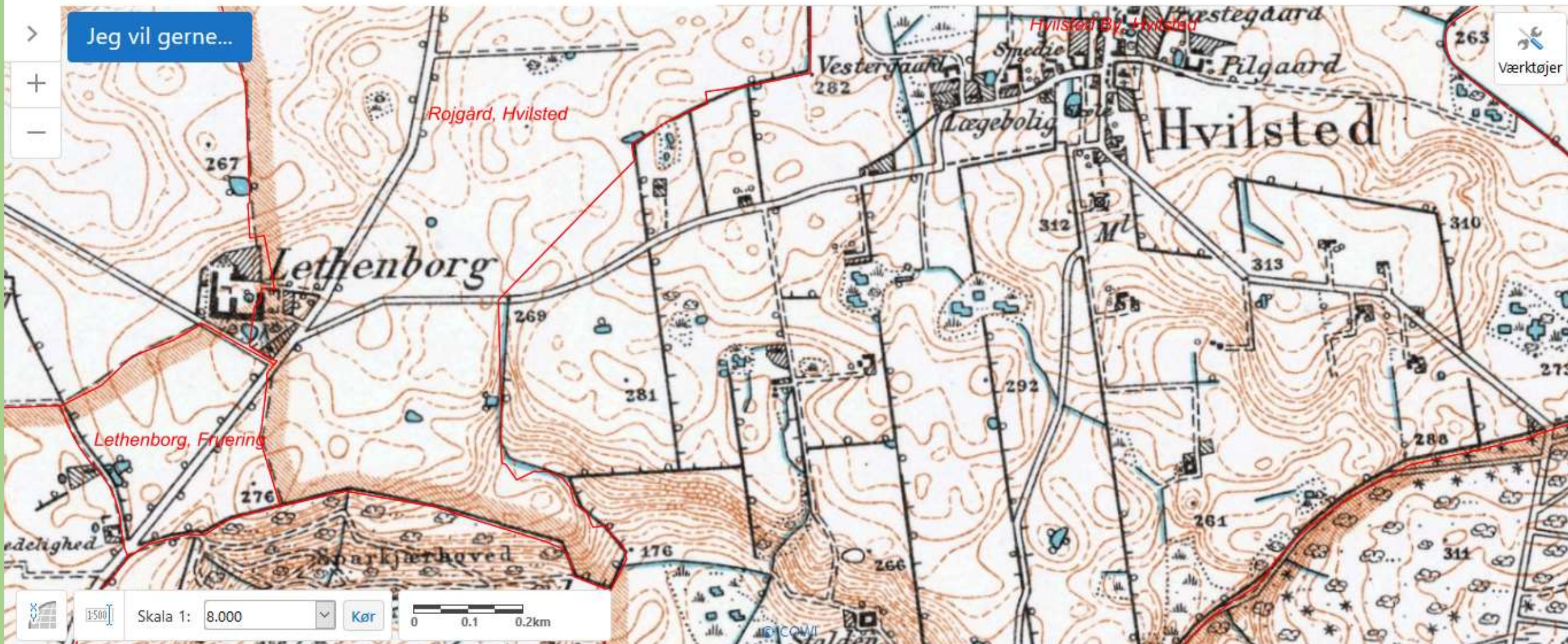

Danmarks Miljøportal

Data om miljøet i Danmark

Nyheder Ansvarsfraskrivelse Servicestatus Driftsstatus Vejledninger Privatlivspolitik

Jeg vil gerne...

Værktøjer

Skala 1: 8.000 0 0.1 0.2km

Bronzealder høje
på hedeområde

Danmarks Miljøportal

Data om miljøet i Danmark

[Nyheder](#) [Ansvarsfraskrivelse](#) [Servicestatus](#) [Driftsstatus](#) [Vejledninger](#) [Privatlivspolitik](#)

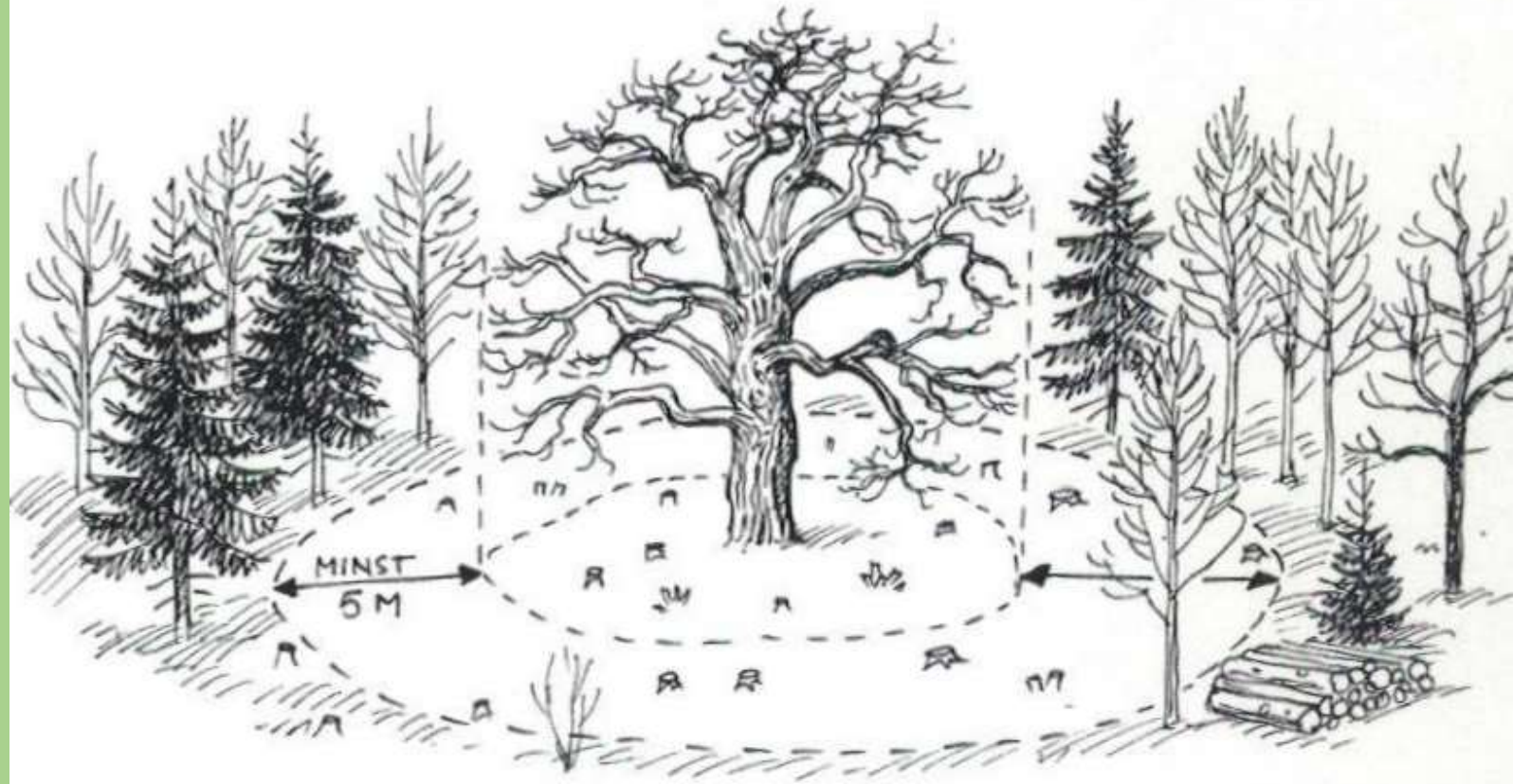

Før udskiftningen og skovloven i 1805

Pleje af gamle træer

Det rækker ikke at avverka de träd som tränger in i kronan på gamla ekar. Det bör vara minst fem meter mellan ekkronan och kringstående trädskronor. Erfarenheten visar att man nästan alltid tar bort för lite vid friställning av ekar. Även höga hasselbuskar kan ta död på ekjättar och bör huggas bort om de står för nära. Givetvis är det bäst om man återupptar den tidigare hävden med slätter eller bete.

Danmarks Miljøportal

Data om miljøet i Danmark

[Nyheder](#) [Ansvarsfraskrivelse](#) [Servicestatus](#) [Driftsstatus](#) [Vejledninger](#) [Privatlivspolitik](#)

